

mara še na ravno nasprotno stran se zasukniti utegnila; na vsak način je daljna prihodnost odtegnjena našim, če še tako drznim kombinacijam. Čehi si bodo hranili svojo narodnost, dokler jo bodo sami hoteli. Dozdaj se svoje zgodovine vkljub groznim vspehom Lamormainovim nimajo sramovati, in da bo tudi vprihodnje tako, za to bodo že oni sami vedeli skrbeti. Če si gosp. Makušev s svojimi privrženci res domišlja, da Čehi bodo hoteli ali bodo morali vso svojo duševno dedšino, znanstvo, vero in šego, zgodovino, jezik, pisavo in literaturo zamenjati kakor suknjo, ki se danes obleče, jutri pa sleče, kakor se komu ljubi, no! potem pa smemo misliti, da o svoji lastni narodni zavednosti jako žalostne pojme imamo, vsaj ni mogoče, da bi zahtevali ali mislili od drugih, kar bi sami storiti ne mogli. Če pa oni mislijo, da se le tako imenovani omikani ljudje morajo podvreči takim metamorfozam, ljudstvo pa se sme prepustiti svojemu spačenemu jeziku, je to le še tem hujše. Kako, za Boga! da bi se omikani ne brigali za omiko svojega ljudstva, da bi pripustili, da bi se pogreznilo nazaj v divjost (barbarstvo), omiko pa, enako tuji eksotični rastlini, le za lastno svoje veselje gojili? To se pač izvrstno vjema z nedavno na Dunaji z velikim hrupom oznanovano jako neumno teorijo, da znanstvo je le cilj in konec za-se, toraj se sme le samo po sebi, a ne zaradi omike ljudi in narodov gojiti! No, mi o tem drugače mislimo, in za tak evangelij se bo pri našem narodu pač malo apostolov našlo.

Gosp. Makušev bo moral se zadovoljiti s tem, da pri nas Čeho-Slovanih ne išče bodočih Rusov, ampak le odkritosrčnih prijateljev njihovih, — s tem pogojem, se vé da, ako se prijaznost s prijaznostjo povrača. Previdnost Božja ni vsakemu narodu odločila, da bi postal po širjavi velik; al po svoji notranji veljavi velik biti ali velik postati, to je v volji in moči vsacega naroda, ki svojega človečanskega namena popolnoma v nemar ne pusti“.

Naši dopisi.

Iz Dunaja 9. junija. ≡ Tukajšnji centralistični časniki so, kar smo dobili postavo za direktne volitve v državni zbor, zgubili prav veliko svojega političnega vpliva. Skušali so večkrat, iz Dunaja za volitve komando dajati deželam, kjer sami Nemci bivajo ali pa namešani z drugimi narodi, da bi v novi državni zbor vrinili zopet svoje stare skušene brambovce parlamentarnega centralizma. Ker pa so jim spodletele te nakane, prepustili so v vsaki deželi vodstvo najbolj živahnim centralističnim kolovodjem. Situacija je sicer zaradi tega zelo enaka ostala, vendar v posamesnih vprašanjih, ktera se bodo obravnavala v prihodnjem državnem zboru, je vendar-le mogoče, da se kaka reč na boljše zasukne ali kaka pametna misel obvelja, če v obče zbor dobí kak drug obraz. Da je to res tako, vidi se iz slabo zakrite bojazni centralističnih časnikov o tacihi zadevah, o katerih se bojé, da bi spotikljive bile „na višem mestu“; vsaj se za gotovo vé, da velika nevolja vlada v viših krogih zaradi današnjih velikih denarnih kupčijskih nesreč, ki so preočitni nasledek tistih bankinih in drugih koncesij, ktere so centralistična ministerstva zadnjih let tako obilo sipala ljudem v naročje; s temi je nastalo neizmerno hlepenje po „bogastvu čez noč“, kakor je Schmerling rekel, črv korupcije je objedati začel različne stanove, in niso še danes milijoni vsi sešteti, ki so v zgubo šli in v siromaštvo pahnili nepoštene, pa tudi poštene ljudi. V čedalje širje kroge sega prepričanje potrebe, da se premení ministerstvo, kajti tudi centralisti sami deloma priznavajo tako potrebo, mislé, da bi jim na škodo ne bila. Fi-

nančni „krah“ je poparil tudi najhuje zagrizence „ustavoverske“; kajti zdaj vidijo sami, da se ne dá svetu več zakrivati, koliko resnice imajo besede o hvalisanem „narodno-gospodarskem napredku“ (volkswirtschaftlichen Fortschritt) v sebi.

Federalistična politična stranka, ki se je po takem zelo opomogla v novem položaji, na ktere so jo nasprotniki potisnili, naj zato zdaj krepko na noge stopi, da si na svojo korist zadobi čedalje več vpliva na državne zadeve.

Dovolite mi, da nekoliko pojasnim njen položaj.

Zraven belih svetlih pičic vidim tudi nekoliko temnih črnih. Dobro, lahko razumljiva in vsacemu le nekoliko izobraženemu človeku dostopna je resnica, da mi vsi, ki smo proti centralistični sistemi (bodi-si iz naravnih, narodnih, zgodovinskih ali drugih pravnih oziror) le eno pot pred seboj imamo, ki nas pripeljeji more do cilja, vsem zaželenega.

Med poprej in zdaj je glavni razloček ta, da dozda so deželni zastopi bili postavna jéz zoper samovoljo centra (državnega zbora) in odškodovanje deželnih interesov, in da po tem so zastopniki deželnih zborov skupno moralično dolžnost imeli, braniti pravice pred vsem v svojem deželnem zboru, potem pa še le v državnem zboru, v ktere so bili poslani.

Iz tega položaja deželnih zastopnikov do državnega zastopa na Dunaji je jasno, da v obče in še posebno tam, kjer je v kaki deželi bila avtonomistična, državopravna, ali z drugo besedo rečeno, proticentralistična stranka, je ona najpred svoje pravice branila doma, to je, v lastnem deželnem zboru, potem pa še v državnem zboru.

Ta prejšnji položaj deželnih poslancev v državnem zboru, memo tega, kakor bo prihodnji državni zbor, zdelo se nam je potrebno, na jasno postaviti. Vsak lahko vidi, da dozda je drugače, kakor bode v prihodnje.

Zdaj je naš položaj ves drug.

Prvič: Direktno ali kar naravnost v državni zbor voljeni poslanci niso v nobeni dotiki več s poslanci domačega deželnega zbora.

Drugič: Oni nimajo nobene moralične podpore v deželnem zboru za to, kar so storili v državnem zboru; prenehala je zdaj vsa zveza med poslanci državnimi in med deželnim zborom, ki ni več porok za obnašanje njihovo v državnem zboru.

Tretjič: Novo voljeni državni poslanci, ako niso abote (idijoti), so prisiljeni, strogo ločiti se drug od drugega, to je, taki, ki niso centralisti, družiti se, centraliste pa pustiti, da so sami za-se. Zdaj ne more več biti nobene srednje stranke (Mittelpartei) in nobene „vodene politike“, kajti zdaj bode nastopil parlamentarni boj za sistemo, ki je nasprotna sedanji centralistični. Iz tega pa naravno in logično sledi:

Četrtrič: da vsi, ki so proti centralistični sistemi, v vseh poglavitnih vprašanjih složno postopajo ter se zavedajo, da bi za vse in za vsacega še to na škodo bilo, ako bi se kdo kakemu glasovanju odtegnil. Zato v prihodnjem državnem zboru ne smejo biti nobene posebne národne stranke, nobene deželne stranke, ampak tako — kakor postopajo tudi centralisti — v eno politično stranko morajo se združiti vsi naši: to je, v veliko Avstrijsko-proticentralistično ali federalistično stranko. Pri tem pa se samo po sebi razume, da politični programi s posebnimi razločki posamesnih dežel in narodov ostanejo nedotakljivi (intakt) tistim, katerih se tičejo.

To je treba pred očmi imeti vprihodnje, da federalistična stranka zmirom solidarno in vzajemno

postopa, in s tem varuje velika načela celote, in pod tem zavetjem tudi to, kar je treba posamesnim deželam in narodom. *)

Iz Trsta 13. junija. — 11. dne t. m. ob 9½ uri zvečer se je pripeljal z brzovlakom knez Črnogorski Nikola s svojo soprogo, otroci in spremstvom v Trst. Zvedelo se je to še le dve uri pred dohodom vlaka, a vendar se je nabralo lepo število Slovanov, kateri so ga, ko je stopil na kolodvor in se vsedel v kočijo, z živio-klici sprejeli. Prijazno se je zahvaljeval za pozdrav, isto tako njegova krasna soproga. Cesar naš mu je za spreved v Kotor odločil najlepši vojni parnik „Greif“, in prišel je tudi na kolodvor poveljnik parnika z drugimi civilnimi in vojaškimi višimi osobami. Peljal se je nemudoma na morje in s parnikom ob 12. uri rano v jutro odjadraral proti Kotoru. Knez je jako lepe junaške postave, prijazen in vljuden. — O škandalu in nesreči, ktera se je preteklo nedeljo 10. dne t. m. tukaj zgodila, naj omenim le to, da vse to so le oni malopridneži zakrivili, kateri pogostoma dohajajo iz Italije v Trst, da tukaj svoje hudobije počenjajo. Kar je Švica za emigrante, to je Trst za tatove. Akoravno imamo hvalevredno policijo, vendar jim zakotna drhal skriva in podpira v njihovih nakanah. Zaprli so jih do sedaj že 172, a kaj more to koristiti, ker bodo že v par dnevih prosti, in Diogenes zastonj išče s svetilnico pravice ob jasnem dnevu. — Vsako leto se je pri procesiji sv. Rešnjega telesa polnila kronika škandalov; letos, hvala Bogu, ni se pripetilo nič; akoravno se je ljudstvo strahilo in je „Progreso“ pisal in pihal ogenj, naj bi ne šla procesija, vendar ni vse to nič pomagalo; procesija bila je velikanska in mirna; sicer predrzni lahoni so se bali poduka, ki so jim ga dali prejšnja leta Slovenci, kateri ne ostanejo nič dolžni, kedar gré za Božjo čast. Žalibog, da za druge reči ni tako in da se dadó strahovati od ptujca. Mesarji, najsurovejši in predrzniši, delajo po okolici, kamor pridejo, strah; vsak jim je „ščavo“, to je, rob, in nobeden okoličan ne stopi na noge, da bi jih zapodili ko zajca. Nedavno so na nekega okoličanskega lepega fanta, ki jim ni nič žalega storil, planili ti mesarski tigri, in mu vbodli 6 smrtno nevarnih ran z nožem, da bo težko še kedaj zdrav. Vse to se je godilo pri lepem dnevu; in vendar je uganjka: kdo ga je ranil. Tako se godí tukaj v Trstu, kjer cvetè laška kultura! Al vse to so zakrivili okoličani sami, katerim se še niso oči odprle, da je zadnji čas, stopiti na brambo narodnosti. Le še malo let tako, pa si boste zabili sami sebi žeblje v trugo svojo!

Frickov Janez.

Iz Sežane poleg Trsta. — 16. dne t. m. se je pri nas odprla telegrafska postaja z omejeno podnevno službo ter se izročila občinstvu v porabo.

Iz Notranjskega 12. junija. J. D. (Železnica iz Št. Petra do Reke) je dodelana, in kakor slišimo, namera-vajo jo že 24. dne t. m. odpreti. Delali so jo več let; al ni čuda, kajti kdor ni videl, ne verjame, koliko težav in ovir bilo je premagati treba; kar so danes naredili

*) To je res edino prava pot, ki mora peljati do zmage proti navalom centralističnim. Kako kratke politične modrosti tedaj so politikarji „Slov. Naroda“, priča to, da si hočejo „lastne hruške“ pèči s perfidnimi pretvezami, da vsi tisti, ki ne trobijo v piškavi rog „Naroda“, so se izneverili slovenskemu programu! Starodavni slovenski program: „za vero, dom, cesarja“ ostane nam in vsem našim nepremakljivo vodilo. Pod to zastavo se borijo tudi za vse to, kar „Narodovci“, in so se borili že davno pred njimi; al tudi bramba pravic svete naše vere in vsega, kar je ž njo v zavezi, je nam ostala v programu, „Narodovci“ pa so jo eskamotirali iz svojega — in se drznejo zdaj celó kričati, da smo mi se izneverili slovenskemu programu!! Ker poguma nimajo, svoj program tako določno svetu oklicati kakor „Tagblatt“ in drugi listi enake baže, iščejo nepoštenih pretvez. Žalostna majka Slovenija!

in mislili si, da so trdno naredili na velikanskem nasipu pri Bitnjah, razrušilo se je večkrat že drugi dan. Zdaj je dodelan kolosalni nasip, komur ga menda na svetu ni para, 30 sežnjev visok in 200 sežnjev dolg. Človeku se v glavi vrtí, ko ž njega doli pogleda. V spomin na srečno dodelani ta nasip, po katerem bodo hlaponi leteli, tako, da v kakih 4 urah pridemo iz Št. Petra v Reko, je vodstvo južne železnice preteklo nedeljo popoldne na planem Bitenjskega nasipa napravilo veselico delalcem na čast, katerih je bilo okoli 600. Med godbo in krasnimi slovenskimi pesmami, s katerimi so se posebno odlikovali Goriški delavci, so se razlegale napitnice, med katerimi je bila zdravica na delavce posebno navdušeno sprejeta. Tako je dežela naša zopet na drugem kraju bliže primorju — lepi Reki, zdaj še — Magjarski.

Iz Divače 5. junija. (Devet cest iz Senožeč do Divaške meje.) 5 je novo vmerjenih, 4 so stare. Ker se dragi čitatelji „Novic“ bodo tej cestni prikazni gotovo čudili, naj jim ta cestni „unicum“ nekoliko pojasnim.

Tržaška državna cesta iz Senožeč do Dolenskega mosta je v prežalostnem spominu vsakemu človeku, kdor je kedaj ondi o zimskem času v Trst se vozil ali hodil, kajti že okoli omenjenega mosta je — kakor mi pravimo — „hu... doma“; burja vrtivka nanese ondi čez 2 sežnja snega visokosti na cesto in čez cesto, in nikdo si ne more niti peš niti z vozom ne naprej ne nazaj pomagati, zarad tega je pa ravno na tem strahovitem, daleč znanem kraju zmrznilo že mnogo ljudi in živine.

Od tukaj peljajo iz državne ceste 3 opuščene ceste, ktere so deloma kot okrajne ceste za Vremsko dolino, deloma pa kot državne ceste iz Kranjske na Primorsko skozi Divačo služile ali vsaj služiti imele, ter so bile vse tri zaporedoma opuščene, zadnjikrat tako zvana „srednja cesta“ leta 1849., zato ker so ljudje iz Senožeč v Divačo ali Vremsko dolino raji po gmajni kakor po teh cestah vozili.

Okraj Senožeški si je leta 1849., ko je bila gori omenjena „srednja cesta“ opuščena, novo cesto v Vremsko dolino po najkrajši poti čez Gabrče napravil. Potem se je tudi okoli leta 1857. iz te okrajne Vremške ceste stranska črta, tako zvana „Post.“ ali „Verbindungsstrasse“ do naše meje naredila; čeravno je ta cesta slabo izpeljana in 15 let nikoli ni popravljena bila, gre vendar iz našega kolodvora vsa vožnja, kolikor se je iz Istre z vinskimi vozovi in iz našega kolodvora za Senožeško pivovarijo in drugo tamošnjo obrtnijo rabi, in vsa druga vožnja iz Brega, tudi iz Trsta, skozi našo vas po tej cesti čez Gabrče v Senožeče, ne gledé na to, da je una opuščena „srednja cesta“ bolj zlozna in boljša memo te za poletni čas; kajti cesta čez Gabrče v Senožeče je veliko krajša in do Gabrč brez vsega snega, nasproti je pa na opuščeni črti to, da je zraven omenjenega nepremagljivega zadržka pri Dolenskem mostu tudi popotnik in voznik v vedni nevarnosti, da on in živina že poprej, namreč v Senadolskem dolu, kožo pustí, ker v zimskem času so ljudje, živina in vozovi po cele mesece v snegu tičali; tū namreč sneg kidati je čisto prazno delo, vsaj kidač ni v stanu toliko snega izpod sebe izkidati, kolikor mu ga viharja burja nanese, in vrh tega je sam v veliki nevarnosti.

Vsega tega bile so politične in stavbene komisije deloma po izvedenih možéh in županih iz Kranjskega in Primorskega prepričane; zato smo se tudi nadejali, da jim sneg, kterege se ondi vselej do 4 sežnjev na visoko namede in kateri 3 do 4 mesece v tej debelosti tamo leži, do pustega, v zimskem času strahovitega Se-

nadolskega dola veselja vzame. Je li potreba, da se tega prepriča dotična komisija še ob času, ko je ondi burja sè snegom? Svetujemo, da ne, kajti kdor nima dobrih pljuč in železne nature, ni mu treba ondi vremena poskušati, sicer mu je smrt gotova.

Al, kakor je podoba, ima vendar sl. Kranjska deželna vlada voljo, ondi cesto zidati, ker je ukazala v preteklem tednu tretjo cestno črto v Senadolskem dolu trasirati, zraven že opuščenih dveh tras in treh cest. Čuditi se moramo temu merjenju toliko bolj, ker so gospodje iz cestne komisije sami se pripoznali in tudi izrekli, da ondi je svet k večjemu za kako kozjo pot ne pa za državno cesto pripraven!

Nadejali smo se tudi za gotovo, da, ker je sl. vlada tretjo traso v dolu izkusiti dala, se bo to tudi na ono stran čez Gabrče zgodilo. In čuditi se moramo onim, kateri so z dotično komisijo v dotiki, da jej niso nasvetovali, da se od Gabrškega kala naprej išče nova črta, ktera bi bila za 300 sežnjev na dolgo krajša kakor na dosedanji trasi in pozimi brez vsega snega. Da ima cestna črta iz Senožeč do Gabrč sneg (zaméte), to se ne dá tajiti, al tega so le in edino na obeh stranéh ceste stoječi zidovi krivi; ako se odstranijo zidovi, je ondi odstranjen tudi vsaki zamet.

Pa tudi ta sneg do danes še nobene vožnje ni zadrževal, ker ga je sama Gabrška soseska, zmirom izkudati dala, ki iz kolodvora našega dobiva vso robo, ko v Senožeče za pivovarijo in drugim obrtnikom pozimi vozi led iz svojih kalov tje po omenjeni cesti. Slabe strani od obeh krajev pojasnivši naj zdaj tudi obostranske dobre strani povemo.

Cestni črti od naše Primorske meje čez Senadolski dol, Dolenski most in po državni cesti v Senožeče ne moremo, če tudi bi radi, nobene dobre lastnosti prisoditi, kajti svet, kjer so že tri narejene ceste obče od ljudstva, in od dotičnih oblastnij zraven 2 v najnovejšem času trasiranih cestnih črt zaradi strahovitih in nepremagljivih vremenskih úim opuščene, gotovo se hvaliti ne dá. Cesta po tem kraju bila bi tudi daljša od one čez Gabrče in na nekterih mestih tudi strmeja; tako na Škrlevicah do 6 palcev padca na seženj. Svet je tam pust celó brez vode in brez zavetja poldrugo miljo dalje v takem strahovitem, posebno o zimskem času. Druzega dobrega bi ne imela cesta po tej črti, nego to, da se Senadolskemu in Dolenskemu županu, ktera edina se za njo potegujeta, želja izpolni, da bo mogel prvi soseskino skalnato gmajno dobro prodati za cesto in ob zidanju ceste kot krčmar si kake solde privabiti; za Senadolsko vas z 30 hišami pa nima ta cesta čisto nobene važnosti. Za Dolenjevaško sosesko s 50 hišami imela bi pa cesta čez dol toliko dobrega v sebi, da bi ta vas imela pol ure bliže po, njej do Divače kakor pa po cesti skozi Senožeče, a to le za poletni čas.

Iz Vipave. — Jako izvrstno so se sv. Rešnjega telesa dan pri procesiji peli veličastni kori himne (koral) iz „Musica sacra“ od J. H. Stuntz, pod vodstvom vrlega g. Račiča.

Iz Velesovega. — Marija B....., zaročena P...., mati sedmerim otrokom, je 13. maja t. l. porodila trojčice, same deklice: Antonijo, Joano in Alojzijo, ki so tako čvrste, da jih je veselje videti. Mati je pa bolehná. Otrók je zdaj s prejšnjimi vred 10; 5 deklic in 5 dečkov; najstarejša deklica je 17 let stara.

Iz Butanjeve 5. junija. (Zahvalo) presrčno izrekam v imenu svojem in v imenu cele soseske, velenjeni družbi kmetijski, da nam je zopet letos veliko koristnih reči podarila. Že meseca grudna nam je poslala lepega Muricudolca, ki je res pravi vzor čiste Muriške krvi, po katerem se bode gotovo naša živinoreja zdatno zboljšala; letos pomladi nam je dala sadnega

drevja in murb; zdaj pa novih Porentovih in Sumperjevih panjev, meni pa kot čbelarju premijo za čbelorejo.

Andrej Malavašič.

Iz Novomeške okolice 6. jun. — 23. maja je nemčurstvo Novomeško obhajalo pogrebno banko „Slavije“ in „Slovenije“. Ste slišali „krah“ banke „Slavije“ in „Slovenije“, obedve ste falirale? — vpraša znani nemčur Lu.. nekega Slovenca. „Da! banka „Slavija“ je že proč!“ — tako se v davkarski pisarnici razlega in ondi pričujoči kmetje se hujskajo zoper banko „Slavijo“, pri kateri so bili zavarovani. Iz davkarskega urada raznesla se je ta novica naprej po gostilnicah in vstal je velik hrup po mestu. V gostilnici „pri Francu“ malo da ni prišlo do pretepa. Nekega poštenjaka, kateri je zagotavljal, da je laž, da bi bila banka „Slovenija“ falirala, sta nespodobno in neomikano, posebno dva zavarovanca zavračala; eden, kteremu je še prikladal c. k. služabnik Premru, je celó neumno se grozil nad poštenim Šentjurskim župnikom, kateri je banko „Slovenijo“ v svoji fari krepko priporočal. — Tako hujskajo in grdo lažejo po nekterih kancelijah in gostivnah zoper domorodne, domače naprave! Slišimo pa, da je davkar v Novomestu, agent Graške zavarovalnice, in da tudi v Kostanjevici tamošnji davkar opravlja službo agenta neke vnane zavarovalnice in žolc izliva na vse tiste, ki domačo banko priporočajo. Psovati dobre domače naprave, kakor je ravno banka „Slovenija“, pač spričuje, kakošno ljubezen imajo taki ljudje do domovine svoje in kako malo jim je mar za srečo svoje domače dežele. To spet prav očitno kaže, da nemčurjem ni zapati v nobeni reči.

Iz Dolenskega. — m — Ko smo v predzadnjem listu „Novic“ brali tarife, ki so jih c. k. okrajne komisije odločile za naše nograde, bili smo tako poparjeni, kakor popari palež v 5 letih skor gotovo trikrat naše nograde. Popraševali smo se, kako je to mogoče? Mislili smo, da bode naš poslanec Jože Zagorc zdaj spet kar brž hitel v Krško in ondi s Hočevarjem sklical skupščino, ki ne bode jedla in pila na zdravje nemški gospôdi, ampak ž njo v prevdarek vzela tiste tarife, ki obetajo našim zemljiščem in posebno našim nogradom še viši davek. Al zmotili smo se: naš poslanec Zagorc, ki se je iz pohlevnega Dolenca prekrstiti dal v nemškega gospoda, molči kakor molči tudi baron Apfaltrern, čeravno je v skupščini konstitucionalcev povdarjal potrebo, da se ta stvar pretresa očitno po časnikih in posestniki pozorni storijo na to, da gré za viši davek, ako obveljajo tarife okrajnih cenilnih komisij. Da bi „Novic“ ne imeli, ne zvedeli bi prav nič od tega, kar vendar najbolj našo kožo zadeva. Da! gospodine Zagorče, zabavljati in laži kovati zna vsaka baba, delati zna le pravi možák.

Iz Doba 16. junija. — Dovolite mi ljube „Novice“, da v pojasnilo Anton Petaverjevega počenjanja izvrstnemu dopisu „iz Gorenskega“ v 24. listu dodam tudi jez vsaj toliko, kolikor mi dolžnost vелеva, vsaj puščice, ki od mnogih strani leté na tega nesrečneža, v prvi vrsti mene zadevajo ko župnika one fare, v kateri je on zadnji 2 leti živel in iz ktere so ga na Žabjek v Ljubljano odgnali. — Opravljal je omenjeni človek poldrugo leto službo cerkovnika pri farni cerkvi s posebno vnemo in spretnostjo, in da si tudi je kazal neko izvanredno pobožnost, se je vendar prvo leto s to pobožnostjo vse njegovo vedenje vjemalo, tako, da ni bilo nobenega zdatnega vzroka, sumiti resničnost njegove pobožnosti. Ko je pa lansko poletje začel hišico zidati, mu sicer nisem mogel ubraniti tega zidanja, povedal sem mu pa odločno, da nikoli in nikakor ne bom trpel, da bi ž njim stanovale ženske, o katerih se je govorilo, da jih misli v hišo sprejeti. Nazadnje sem mu celó za-

žugal, da ga v fari ne bodem trpel, ker je njegovo obnašanje čedalje bolj nasprotovalo oni „pobožnosti“, ki jo je pred skazoval. Prosil me je na to pismo, naj ga ne preganjam iz fare, in ostal je sicer v fari, a ne v svoji hiši, ampak v najbolj oddaljeni podružnici, tako, da nisem imel več prilike, ž njim se vkvarjati. Kar se je pa pisarilo v „Slov. Narodu“ in zlasti v „Tagblattu“, o bičanju žensk itd., to je, kar se bo tudi pri sodnijski razpravi na čisto spravilo, grda hudobna laž, katero bode — upam vsaj — tudi „Tagblatt“ sam preklical, kteremu v tej zadevi tudi nekoliko potrebnih vrstic pošljem. Leopold Albrecht, župnik.

Iz Ljubljane. — Kakor slišimo, se priprave za volitve državnih poslancev marljivo snujejo; domoljubi se shajajo in posvetujejo, kogar naj bi za kandidata stavili. Tako se je zbralo uni teden mnogo veljavnih mož v Litiji, ki so enoglasno si že za svojega kandidata izbrali dr. Jan. Bleiweisa; ako bi pa on ne mogel prevzeti poslanstva, so si z veliko večino izvolili grofa Barbota, čegar rodoljubje se že mnogo let, kar je deželni in državni poslanec bil, čisto kaže kot zlató. V več krajih na deželi pa zaupni naši možje želijo, naj bi jim volilni odbor v Ljubljani nasvetoval kandidata, ki pa je ravno ta nasvèt prepustil dotičnim pododborom. Iskreno pa morajo „Novice“ vzlasti Notranjem priporočati grofa Hohenwartha, bivšega predsednika ministerstva, kterega ponosno našega rojaka imenujemo, ker smo za gotovo zvedeli, da bi ga bila volja na Kranjskem sprejeti poslanstvo. Bilo bi odveč veliko govoriti o možu zgodovinsko-slavnega imena, ki je vseskozi gorko srce ohranil tudi domovini svoji Kranjski, kateri ne le na korist, temuč tudi na veliko čast bi bilo, ako bi bil on njen poslanec. — Naj končno še povemo, da v Idriji je gosp. Lipold ob vse zaupanje, in isto tako gosp. Ankemius v Tržiču, kjer so vsi potrti, da se je po njegovem posredovanju grajščina prodala tujcem.

— (*Banke „Slovenije“*) opravični svèt je po občnem zboru imel 15. dne t. m. svojo prvo sejo pod predsedstvom kneza Salma. Pričujoči so bili razen dveh vsi opravičniki. Po sprejetih inštrukcijah ravnateljev nižala so se izdatno vsa dosedanja plačila opravičnikom in ravnateljem in sicer unim za polovico, tem pa za blizo dve tretjini. Izvoljeni so bili potem za ravnatelje (direktorje) gospodje: dr. K. Bleiweis, A. Pirnat, Fr. Šolmajer in Iv. Vilhar. — Pretresovala se je v tej seji tudi inštrukcija za blagajnika; govorilo se je o sprejemu glavnega tajnika, ki bi moral prevzeti tudi oddelek za zavarovanje pomorskih brodov, vendar je sklep o tej zadevi bil odložen za prihodnjo skupščino opravičnikov. Mnogo družih zelo važnih stvari prepustilo se je ravnateljstvu v izvršitev. — Ker je dr. Zarnik izstopil iz opravičnega sveta in ravnateljstva, poklical se bode namestnik njegov g. Rapoc.

In tako zdaj po novih volitvah banki „Sloveniji“ na čelu stojé sledeči gospodje: knez Leop. Salm, predsednik, dr. Costa, predsednika namestnik, — dr. Karol Bleiweis, Andrej Pirnat, Franc Šolmajer in Ivan Vilhar kot udje opravičnega sveta in ob enem tudi ravnatelji banke, — kot udje opravičnega sveta pa gospodje: dr. Jožef Ulaga, Jožef Hauswirth, Karol Ahčin, Franc Mikuš (mestni župnik v Brežicah), trgovec Mihael Pakič, trgovec Franc Souvan mlajši in Fr. Rapoc.

— (*Iz seje družbe kmetijske 8. dne t. m.*) vpričo c. kr. vladnega zastopnika gosp. Roth-a pod predsedstvom barona Wurzbacha. Razdelila se je državna podpora za lansko leto v znesku z 1100 gold. za napravo vodnjakov (kali) za ljudi in živino v taci krajih,

kjer trpijo veliko pomanjkanje vode. Ker je sl. ministerstvo ukazalo, da se pri razdelitvi ima na Notranjsko, Dolensko in Gorenjsko ozir jemati, in ker je podpore prosilo 21 občin (sosesk), ni se moglo za zdaj vsem podpore dati; dobila je tedaj na Dolenskem: občina Bojance 200 gold., občina Suhor 100 gold., občina Mehovo 100 gold., v občini Žužemberški vasi: Hrib, Lazina, Vrh, Sela in Ratje 100 gold., občina sv. Križ pri Svibnem 50 gld., občina Zagorica 100 gold., — na Notranjskem: občina Strmica 100 gold., občina Nemška vas 100 gold., občina Col nad Vipavo 90 gld., — na Gorenjskem: občina Ljubno 100 gold., občina Palovče 90 gold. Če družba kmetijska tudi za letošnje leto dobi podpore, je dobodo še druge najpotrebnejše občine. — Za napravo dobrih gnojišč sta dobila podpore po 60 gold.: gospodar Jožef Zupančič, župan v Kolovratu in gosp. Jer. Jarc, župnik v Dolu; župniku gosp. Šimnu Zadniku v Čatežu pa je bila zagotovljena, kedar bo gnojišče narejeno po predpisu. — Gospodar Andrej Net v Kokrici, ki je za poskušnjo dobil od ministerstva družbi kmetijski poslano mašino za drenažne cevi, se pozivlja, da poroča o njeni pripravnosti za izdelovanje taci cevi. — Učitelju v Predvoru se je dalo 9 gold. nagrade ondašnji šolski mladini za pokončanih 30 mernikov hroščev. — Vladni razglas letošnje delitve konjskih premij se pošlje podružnicam. — Gledé na velike stroške, ki jih ima družba za razstavo Dunajsko, in gledé na to, da ni še nič dobila podpore od deželne razstavne komisije, za gozdarsko razstavo pa je razstavna komisija že veliko denarja žrtvovala, se je soglasno sklenilo, jo vsaj za 600 gold. podpore prositi. — Napoved c. k. ministerstva kmetijstva, da bode letos ob šolskih počitnicah za učitelje ljudskih šol praktičen nauk kmetijstva v Gradcu, se je na znanje vzela, isto tako napoved deželne vlade, da je sl. ministerstvo dovolilo 1000 gold. Tržaškemu inženirju dr. Vicentini-u za preiskave, ali in kako bi se dale povodnji v Ložki dolini, v Planini in Cerkniskega jezera ubraniti. *) — Gosp. M. Ambružič v Mojstrani na Gorenjskem je iznajdel slišavni tul (Hörrohr), s katerim se preiskujejo panjovi v to, ali bodo kmalu rojili, ali jim ni prevroče itd.; — slišavnik se dá gosp. Jan. Žanu, zdaj v Št. Vidu nad Ljubljano, v poskušnjo in poročilo. — Za ude družbe kmetijske so bili soglasno sprejeti: gosp. Ig. Alojzi Jelovšek, župan Vrhiški, Jurij Nagode in Matevž Nagode, posestnik v Ravniku, France Penica, župan v Mokronogu, Janez Petrič, posestnik v Glogovici, Anton Zajic, posestnik v Bistrici poleg Mokronoga.

— (*Delitev cesarskih premij*) v cekinih, srebrnih svetinjah in pohvalah na Kranjskem bo letos: a) za kobile z žebetom, b) za žebice, c) za žebičke, d) za žebce v šesterih krajih, namreč: v Cirknici za politična okraja Postojno in Planino 11. dan septembra (kimovca) t. l.; v Ribnici za politična okraja Kočevje in Črnomelj 12. dan septembra t. l.; v Ljubljani za politični okraj Ljubljano z mestno občino Ljubljansko vred, Litijo in Kamnik 17. dan septembra t. l.; v Mokronogu za politični okraj Krško in Rudolfovo (Novomesto) 19. dan septembra t. l.; v Kranji za politični okraj v Kranji 22. dan in če bo treba tudi 23. dan septembra t. l.; v Radolici za politični okraj Radolico 24. dan septembra t. l. — Posebna oznanila povedó več o tem.

— (*Poštno društvo za Kranjsko in Primorsko*) bo imelo 30. junija t. l. zjutraj ob 10. uri pri „Slonu“ v Ljubljani svoj prvi občni zbor. Gospodje društveni odborniki obeh dežel se vljudno vabijo, da se zavoljo osnove dnevnega reda že 29. junija ob 10. uri dopoldne „pri Slonu“ zbirajo. — Tisti poštni uradniki pa, ki za-

voljo službenih opravil k občnemu zboru osebno ne morejo priti, naj se po pooblastencih nadomestijo, ali polnovlastje v obliki lista brez koleka društvenemu predsedniku na Fužine (Weissenfels) pošljejo. Predsedstvo se je zavoljo znižane vožnje po železnici pri ravnateljstvu železničnem oglasilo; zato naj se obiskovalci zbora o pravem času obrnejo na društveno predsedstvo za potrdilne liste.

— Na mnoga vprašanja, ki nam dohajajo od več strani: ali ni „banka Slovenija“ in „štajarska eskomptna banka“ zavoljo Dunajskih falimentov v kaki nevarnosti, odgovarjamo to, da „banka Slovenija“ ni celó nič prizadeta, Dunajski falimenti njo prav nič niso zadeli; „Štajarsko eskomptno banko“ je sicer precejšnja zguba zadela, vendar ne tolika, da bi bila v nevarnosti. Če veliko boječih ljudi na en dan pritisne po shranjeni denar, kakor je to bilo tudi pri hranilnici ob času vojske, ni čuda, da vsak denarni zavod pride v nekako zadrego. Kakor slišimo, je tej Štajarski banki ravno zdaj Dunajska velika banka za pol milijona več kredita dala, to je znamenje zaupanja do nje. To je, kar mi vemo.

— Po gospodični Esch-ovi v čitalnični dvorani še do konca tega meseca (vsak četrtek in vsako nedeljo dopoldne) razstavljeni slovanski tipi dopadajo ogledovalcem; tudi izvedenci jih hvalijo.

— (Koncert) v spodnjih prostorijah čitalničnih napravi jutri zvečer gospá Dragojla Odi, pevka in igralka dramatičnega društva, z obilnimi točkami pevskega, deklaratoričnega in komičnega zadržaja. Ker marljiva koncertantinja to zabavo pred odhodom na Dunaj za slovó napravi, se je nadejati obilega obiska te zabave.

Novlčar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Ustavoverski časniki se zaradi prihodnjih volitev še neprenehoma prav hudo in strastno med seboj ravsajo in kavsajo, „stari“ in „mladi“ pa ometujejo se z blatom, da je grdo; vladnim časnikom je prišel poslednji čas tudi Peštanski „Lloyd“ na pomoč, pritrdivši, da „mladi“ škilijo v Berolin. Kaj „stari“ ne?

— Pod naslovom „ustavoverska stranka“ in „borsni švindel“ našteva „Vaterl.“ več bank, ki so na Dunaji zdaj na kant prišle, in pravi, da na čelu nekterih teh bank so stali „odlični ustavaki“; tako, na priliko, je

grof Friderik Hartig predsednik „Wechslerbank-e“, podpredsednik pa grof Konst. Gatterburg, med opravljalniki se nahaja baron Rob. Beust — tedaj vsi zagrizeni ustavoverci; — na čelu „Commissionsbank-i“ stoji dr. Ed. Sturm, voditelj ustavoverske stranke na Moravskem, opravljalniki pa so grof Fel. Arz, K. Dreger, dr. Pfeifer, dr. Pobeheim — vsi ustavoverski odličnjaki; — pri „Börsen- und Creditbank“ je bil predsednik grof Fr. Stokau, ustavoverski voditelj itd. V nobeni propali banki pa se ne nahaja kak predsednik ali opravljalnik, ki bi bil poslanec federalistične stranke. Taka imena pač kažejo, v kako tesni zvezi so ustavoverci s „borsnim švindelnom“. Ta prikazen zeló na pot hodi možakom te baže pri novih volitvah.

— Najbolj zanimiva in politično važna dogodba Dunajske razstave je bil prijazen shod 4 vladarjev Slovanskih. K cesarju Avstrijskemu, ki je vladar čez 17 milijonov Slovanov, je prišel car Ruski, vladar ogromne slovanske države, knez Črnogorski in knez Srbski, ki skupaj vladajo nad 80 milijonov Slovanov. Samo enega ni bilo, namreč Turškega sultana, pod katerim je tudi nekoliko milijonov Slovanov; pa je menda prav, da ga ni bilo; drug družega bi bil pisano gledal.

— Procesija na dan Rešnjega telesa je bila letos posebno sijajna; cesar z velikim spremstvom in sicer največa gospoda vdeležila se je je. — Liberalni učiteljski pa se petelinijo za to, da mora tudi šolska mladina za procesijo!

Česko. Iz Prage. — Vsled razsodbe nadsodnije Dunajske je Skrejšovsky obsojen na eno leto v ječo.

Hrvaško. — Kakor vladni „Pester Lloyd“ piše, se snideta danes kraljevinski odbor Ogerski in Hrvaški v poslednjo sejo, da se zgotovi načrt Ogersko-hrvaške pogodbe. O finančnih zadevah so Hrvatje vsaj dosegli to, da je padel pavšale in da morejo s 45 odstotki državnih dohodkov gospodariti po svoji volji; o političnih zadevah hočejo pa Magjari, da Hrvatje ne pozabijo, da so oni njim gospodje.

Iz Rima. — Papeževo zdravje se je zopet zboljšalo tako, da sprejema ljudi, ki se mu pokloniti želijo.

Kursi na Dunaji 17. junija.

5% metaliki 67 fl. 40 kr.

Narodno posojilo 72 fl. 40 kr.

Ažijo srebra 111 fl. 50 kr.

Napoleonori 8 fl. 85 2kr.

Vabílo na naročbo „Novic“.

Častiti naši naročniki, ki so naročeni bili le za prvo polovico letošnjega leta in tudi drugi prijatelji slovenskega naroda, ki dozdej niso bili naročeni na „Novice“, naj hitijo z naročilom, da dobivajo poredoma brž prve liste julija meseca.

Obširno polje, ki ga „Novice“ dosledno obdelujejo že 30 let v gospodarskem, národnem, duševnem in političnem oziru, zmirom stoječe na vrhuncu novih dogodeb, a ne oškrnjene od črva novočasnega liberalizma, ki Slovence podlaga tujčevi péti, ostane jim nespremenjeno tudi vprihodnje. Vajene borbe za resnico in pravico že od prvega leta svejega početka, borile se bodo vseskozi za blagor slovenskega naroda s protivniki svojega programa, bodo naj ti v tujem ali domačem taboru. Pogum za to borbo daje jim živo prepričanje, da njihov program je glasilo velike večine naroda našega.

Cena ostane „Novicam“, kakor je bila:

za pol leta po pošti 2 gold. 40 kr., v tiskarnici prejemanim 2 gold. — kr.

za četrt leta „ 1 „ 30 kr., „ 1 „ — „

Najcenejše se naročnina Blaznikovi tiskarnici v Ljubljano pošilja po poštnih nakaznicah.

Vredništvo.